Lietas Nr. A420265314
Lietas arhīva Nr. AA43-1025-16/22

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 7.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente A.Zariņa,
tiesneses K.Krastiņa un L.Vīnkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. B/ tiktu konstatēta nodokļu pārmaksa, un pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam veikt nodokļu pārmaksas atmaksu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 5.jūnija spriedumu daļā, ar kuru pieteikums noraidīts.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes Jūrmalas klientu apkalpošanas centra vadītāja 2013.gada 3.decembrī pieņēma lēmumu Nr.8.41/8620 par pieteicēja /pers. B/ 2011.gada ienākumu deklarāciju, konstatējot iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksu 1148,66 *euro* (807,28 Ls), bet vienlaikus nosakot, ka tā nav atmaksājama.
Pieteicējs minēto lēmumu apstrīdēja.

[2] Ar Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2014.gada 3.marta lēmumu Nr.22.10/L-6653 sākotnējais lēmums atcelts un noteikts, ka pieteicējam nav iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksas. Lēmumā norādīts tālāk minētais.
[2.1] Pieteicējs 2011.gadā guva ienākumus no nodarbinātības SIA „Riko Byggservice". Darbu pieteicējs veica Norvēģijas Karalistē.
Sākotnējā lēmuma pieņemšanas laikā iestādes rīcībā nebija informācijas par SIA „Riko Byggservice" pieteicējam aprēķināto un izmaksāto darba algu, kā arī nodokļu ieturējumiem. Tādējādi sākotnējā lēmumā nebija tiesiska pamata noteikt pieteicēja apliekamos ienākumus, attaisnotos izdevumus un ieturētos nodokļus.
[2.2] Sākotnējā lēmumā pamatoti pieteicēja neapliekamajos ienākumos iekļauti Norvēģijas Karalistē gūtie ienākumi 28 897,10 *euro* (20 309 Ls).
[2.3] Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" (redakcijā, kas bija spēkā no 2011.gada 19.oktobra līdz 31.decembrim) 24.panta otro daļu un Ministru kabineta 2009.gada 17.februāra noteikumu Nr.149 „Noteikumi par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un tās aizpildīšanas kārtību" (spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim) 36.3.2. un 36.18.2.apakšpunktu pieteicēja Norvēģijas Karalistē gūtie darba ienākumi ir pakļauti aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodoklim analoģisku nodokli Norvēģijas Karalistē. Tāpēc šis ienākums ar iedzīvotāju ienākuma nodokli Latvijā nav apliekams, pieteicējam 2011.gadā nav nodokļu pārmaksas.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 9.aprīlī saņemts pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru viņam tiktu konstatēta nodokļu pārmaksa, pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam veikt nodokļu pārmaksas atmaksu, kā arī zaudējumu atlīdzināšanu. Pieteikumā norādīts tālāk minētais.
[3.1] 2011.gadā no pieteicēja nepamatoti ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas gan Latvijā, gan Norvēģijas Karalistē. SIA „Riko Byggservice" deklarēja pieteicēja ienākumus un ieturētos nodokļus, to apstiprina sākotnējā lēmumā norādītais. Savukārt Norvēģijas Karalistē ieturētos nodokļus apstiprina Norvēģijas nodokļu administrācijas 2011.gada nodokļu paziņojums.
[3.2] Atbilstoši Latvijas Republikas un Norvēģijas Karalistes konvencijai par nodokļu dubultas uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu (turpmāk – Konvencija), likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 24.panta septītajai daļai un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulai (EK) Nr.883/2004 „Par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordināciju" iedzīvotāju ienākuma nodoklim un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām pielīdzināms nodoklis bija jāietur tikai Norvēģijas Karalistei.
[3.3] Iestāde nepamatoti 2013.gada 14.janvārī pieņēma SIA „Riko Byggservice" precizētos darba devēja ziņojumus. Pieteicēja darba tiesiskās attiecības ar SIA „Riko Byggservice" izbeigtas 2012.gada 31.augustā. Savukārt darba devēja ziņojumus var sniegt tikai par darba ņēmējiem. Turklāt SIA „Riko Byggservice" jau no 2012.gada 3.decembra ir pasludināta maksātnespēja.

[3.4] Iestāde citās pielīdzināmās situācijās SIA „Riko Byggservice" iedzīvotāju ienākuma nodokli ir atmaksājusi.

[4] Valsts ieņēmumu dienests paskaidrojumos par pieteicēja pieteikumu norāda, ka pieteikums ir noraidāms, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem. Papildus paskaidrojumā norādīts, ka par nodokļu likumos paredzēto deklarāciju saturisko atbilstību likumiem atbild nodokļu maksātājs. Darba devējam ir pienākums reģistrēt Valsts ieņēmumu dienestā ziņas par darba ņēmējiem, kurus Latvijas rezidents nodarbina ārvalstīs, savukārt dienests šīs ziņas reģistrē.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 5.jūnija spriedumu pieteicēja pieteikums daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu konstatēta iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksa, un pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam veikt nodokļu pārmaksas atmaksu, noraidīts. Vienlaikus ar minēto spriedumu izbeigta tiesvedība daļā par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam atzīt pārmaksu pieteicēja deklarācijā par 2011.gadā ieturēto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu apmēru.

Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesvedība lietā daļā par pienākumu uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam konstatēt valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu pārmaksu 2011.gadā 952,56 *euro* (669,46 Ls) izbeidzama, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 4.punktu, jo pieteicējs no šī prasījuma atteicies.

[5.2] SIA „Riko Byggservice" 2012.gada 20.janvārī iesniedza Valsts ieņēmumu dienestā paziņojumu par fiziskām personām izmaksātajām summām par 2011.gadu, uzrādot pieteicēja darba algu 8659,75 *euro* (6086,11 Ls), attaisnotos izdevumus – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 952,56 *euro* (669,46 Ls) un ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli 1148,66 *euro* (807,28 Ls) apmērā. 2013.gada 14.janvārī SIA „Riko Byggservice" precizēja minēto paziņojumu, norādot, ka pieteicēja ienākumi, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un ieturētais iedzīvotāju ienākuma nodoklis 2011.gadā ir vienāds ar 0. 2013.gada 14.janvārī SIA „Riko Byggservice" iesniedza minētā paziņojuma precizējumu, uzrādot, ka pieteicēja ieņēmumi un ieturētais iedzīvotāju ienākuma nodoklis 2011.gadā ir vienādi ar 0. 2013.gada 8.oktobrī sabiedrība iesniedza atkārtotus precizējumus minētajā paziņojumā, kā /pers. B/ ienākumus norādot 0, kā ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli norādot 1148,66 *euro* (807,28 Ls).

Lietā strīds ir par to, vai pieteicējam ir konstatējama iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksa, un to, vai iestāde pamatoti pieņēma SIA „Riko Byggservice" paziņojuma par fiziskām personām izmaksātajām summām par 2011.gadu precizējumus.

[5.3] No likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 3.punkta izriet, ka nodokļu maksātājam ir pienākums iesniegt nodokļu likumos paredzētās deklarācijas, viņš ir atbildīgs par deklarāciju saturu. Tiesību normas neparedz aizliegumu nodokļu maksātājam iesniegt deklarāciju vai darba devēju ziņojumu labojumus, ja tas konstatē, ka iesniegtajos dokumentos ir kļūdaina informācija. Atbilstoši minētā likuma 21. un 22.pantam Valsts ieņēmumu dienestam ir pienākums veikt nodokļu deklarāciju pārbaudi, tam ir saistoši gada ienākumu deklarācijā uzrādītie dati un darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumi par izmaksātajām summām.

Tādējādi pieteicēja darba devējai SIA „Riko Byggservice" bija tiesības iesniegt darba devēja ziņojumu precizējumus. Savukārt Valsts ieņēmumu dienestam bija pienākums ņemt vērā SIA „Riko Byggservice" paziņojuma par fiziskām personām izmaksātajām summām par 2011.gadu precizējumos norādīto informāciju.

[5.4] Konvencijas 15.panta 1.punktā noteikts, ka saskaņā ar 16., 18. un 19. panta noteikumiem darba alga un citi tai pielīdzināmie atalgojuma veidi, ko saņem Līgumslēdzējas valsts rezidents par savu darbu, tiks aplikti ar nodokļiem tikai šajā valstī, izņemot gadījumus, kad algotais darbs tiek veikts otrajā Līgumslēdzējā valstī. Šādos gadījumos saņemto atlīdzību var aplikt ar nodokļiem otrajā valstī.

Ievērojot minēto, ja no pieteicēja gūtajiem ienākumiem Norvēģijas Karalistē ir ieturēts nodoklis gan tur, gan Latvijā, tad pieteicējam ir tiesības atgūt Latvijā nepamatoti ieturēto nodokli.

[5.5] Lietā nav pierādījumu tam, ka no pieteicēja gūtajiem ienākumiem Norvēģijas Karalistē nodoklis būtu ieturēts arī Norvēģijas Karalistē. Norvēģijas Karalistes nodokļu administrācijas iesniegtie dokumenti nesatur informāciju par nodokļu iemaksāšanas faktu valsts budžetā. Iestādes un tiesas rīcībā nav attiecīgo pierādījumu par 2011.gadā pieteicējam izmaksāto darba algu un veiktajiem nodokļu ieturējumiem. Pārsūdzētajā lēmumā pamatoti nav konstatēta iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksa.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 5.jūnija spriedumu daļā, ar kuru pieteicēja pieteikums noraidīts, pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Tajā norādīti tālāk minētie argumenti.

[6.1] Iestāde, atļaujot SIA „Riko Byggservice" veikt labojumus darba devēja ziņojumos, nepārbaudīja, vai nodokļi jau nav ieturēti Norvēģijas Karalistē.

[6.2] Par nodokļa ieturēšanu un iemaksāšanu budžetā atbildīga bija pieteicējas darba devēja, attiecīgi pieteicējam kā darba ņēmējam nav pienākums iesniegt pierādījumus par nodokļa nomaksu Norvēģijas Karalistē.

[6.3] Pieteicējam ir tiesības atgūt nepamatoti ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli, pamatojoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 7.punktu.

[6.4] Aizliegums iesniegt darba devēja ziņojuma labojumus ir ietverts likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" $20.^{1}$pantā.

[7] Valsts ieņēmumu dienests iesniedza paskaidrojumu, kurā norādīts, ka saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otro daļu pārskaitīt budžetā nodokli no darba devēja līdzekļiem, neieturot tos no darbinieka, ir aizliegts. Pieteicējam ir jāpierāda, ka darba devējs nodokli Latvijas budžetā ir iemaksājis, ieturot tos no pieteicēja ienākumiem, kuri gūti Norvēģijas Karalistē.

[8] Pieteicējs iesniedza papildu paskaidrojumus. Tajos norādīts, ka Valsts ieņēmumu dienests tikai 2014.gadā pieprasīja informāciju no Norvēģijas Karalistes nodokļu administrācijas. Šajā laikā iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksa jau tika pārvirzīta citu nodokļu maksājumu segšanai.

[9] Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku argumentiem, atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība ir nepamatota, pieteikums ir noraidāms daļā.

[11] Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums tā pārsūdzētajā daļā ir pareizs un pilnībā pietiekams, un apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, izvērstāku argumentu izklāstu nenorādot.

Administratīvā apgabaltiesa atkārtoti nenorāda to apelācijas sūdzībā minēto argumentu noraidīšanas motivāciju, kuriem tā ir sniegta pirmās instances tiesas spriedumā. Papildus apgabaltiesa norāda tālāk minēto.

[12] No Norvēģijas Karalistes nodokļu administrācijas sniegtās informācijas nav konstatējams, ka iedzīvotāju ienākuma nodoklis būtu aprēķināts no pieteicēja iesniegtajā deklarācijā norādītās summas (*lietas 1.sējuma 51.-53.lapa, 2.sējuma 31.-34.lapa*). No Norvēģijas Karalistes nodokļu administrācijas vēstulēm arī izriet, ka tā informāciju par nodokļu un sociālā nodrošinājuma obligāto iemaksu ieturējumiem pieprasīs no SIA „Riko Byggservice" (*lietas 2.sējuma 34.lapa*). Tādējādi pierādījumu par to, ka SIA „Riko Byggservice" būtu iemaksājusi Norvēģijas Karalistes budžetā nodokli par pieteicēju, lietā nav. Nav konstatējams, ka pieteicēja Norvēģijas Karalistē 2011.gadā gūtais ienākums būtu ar nodokļiem aplikts dubultā (*sk. Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 10.jūnija sprieduma lietā Nr.A420529413 10.punktu, 2016.gada 27.aprīļa sprieduma lietā Nr.A420257214 17.punktu*).

Ievērojot minēto, iestāde pamatoti konstatēja, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam nav tiesiska pamata lūgt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. B/pieteikumu daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. B/ tiktu konstatēta iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksa, un pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam veikt nodokļu pārmaksas atmaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente A.Zariņa

Tiesneses K.Krastiņa

L.Vīnkalna